

Schriftlezing: Handelingen 4:32 – 5:11 en 11:19-30

Tekst: Handelingen 4:36,37

Gez. 159:1,2,3

Ps. 121:1,2

Ps. 116:1,7,10

Ps. 133:1,2,3

Ps. 117

Lb. 473:1,2,3,4,10

Gehouden te: Baflo, 13-06-10 (14.30 u.)

Thema: Geloven en helpen. Kijk maar naar Barnabas en de gemeente van Jeruzalem.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

1. Welk voorwerp krijgt u elke kerkdienst in handen?

Uw Bijbel, uw kerkboek, een rol pepermunt. Oké.

En de collectezak. U mag elke kerkdienst een duit in het zakje doen.

Nou ja, het zijn geen duiten meer tegenwoordig, maar een euro, een munt van 50 eurocent. Of een collectemunt of collectebon. Of misschien wel eens een biljet van 5 of 10 euro, bij speciale collectes.

Is dat collectegeld een soort entreegeld voor de kerk? Nee, natuurlijk niet. Je hoeft niet te betalen om in de kerk te mogen zijn. Het is een kleine gave om de Heer te dienen. Een offertje.

Waar is het collectegeld voor? Vandaag voor Dat hebt u aan het begin van de dienst gehoord.

Een andere keer is de collecte gewoon voor de kerk. Of voor de diaconie. Dat is vaak zo op avondmaalszondagen. Dan gaat de opbrengst naar goede doelen. Dit Koningskind misschien wel. Of Dorkas, of De Driehoek. Dat zijn christelijke organisaties, die mensen helpen. Of die op een bepaalde manier in de praktijk barmhartigheid bewijzen aan mensen die hulp nodig hebben, dichtbij of veraf; in de kerk of daarbuiten.

De collecte hoort echt bij de kerkdienst, vind je niet. Een mooie gelegenheid om alvast even na te spraken over de preek of nog wat nieuwtjes uit te wisselen Maar goed.

De Bijbel maakt duidelijk, dat je je geld en je bezit ook hebt gekregen om er goed mee te doen, om anderen te helpen.

Dat geldt trouwens niet alleen voor christenen, voor kerkleden. Ook niet gelovigen dragen soms royaal bij aan collecten en hulpverleningsacties. Er zijn ook allerlei landelijke collecten. Voor het Rode Kruis, voor de Hartstichting, voor het Diabetesfonds, het Nationaal Fonds Kinderhulp of voor gehandicaptenzorg. Voor hulpacties in Haïti of andere rampgebieden.

Christenen hebben een eigen speciale motivatie om hulpvaardig te zijn. Namelijk het geloof in God, de gehoorzaamheid aan de Heer Jezus Christus en het liefhebben van je naaste, je medemens.

Voor ons hebben geloven en helpen alles met elkaar te maken. Het kan niet zonder elkaar. Geloven kan niet zonder helpen. Hoofd, hart en handen.

Wie gelooft in de Heer Jezus wordt een helper, iemand die aandacht heeft voor anderen, vooral voor mensen die hulp nodig hebben. Kinderen en grote mensen in de kerk.

De Heer Jezus zegt dat het bij elkaar hoort en Hij heeft dat zelf ook laten zien in zijn werk. En de Bijbel vertelt erover. Bijvoorbeeld hier in Handelingen 4, over Barnabas en de gemeente van Jeruzalem.

Het gaat vanmiddag in de preek over:

Geloven en helpen. Kijk maar naar Barnabas en de gemeente van Jeruzalem.

*2. "Er was eens een kerk in Jeruzalem. De mensen hielden van God, de mensen hielden van elkaar. Het was er fijn.
Er woonde een man. Hij heette Barnabas. Op een dag verkocht hij zijn land, het geld gaf hij aan de apostelen.
De apostelen gaven het aan de arme mensen.
Als je in God gelooft en Hem het belangrijkste vindt in je leven, hoort eerlijk delen er gewoon bij!"*

Zo zou je heel in het kort het laatste stukje van Handelingen 4 kunnen samenvatten in kindertaal. Je leest het ook op het Kinderwerkblad.

"Er was eens....." Dat klinkt als een sprookje. Zo beginnen sprookjes ook altijd. Roodkapje, Assepoester, Doornroosje, Sneeuwwitje en nog veel meer. Sprookjes lopen altijd goed af. Assepoester trouwt met de prins. En ze leefden nog lang en gelukkig.

"Er was eens een kerk in Jeruzalem." Dat klinkt als een sprookje, maar het is echt gebeurd. De Bijbel vertelt het aan ons. Het was wel net zo mooi als in een sprookje. Misschien nog wel mooier zelfs.

Het is fantastisch wat er van de gemeente van de Heer Jezus gezegd wordt. De leerlingen geloven in de Heer Jezus Christus, ze houden veel van God en van de Heer Jezus en ze houden veel van elkaar. En dat laten ze zien door elkaar te helpen.

Je kunt aan die gemeente in Jeruzalem zo goed zien en horen hoe mooi de Heer Jezus het maakt in zijn gemeente. En hoe mooi en fijn Hij het wil hebben in zijn kerk. Dat komt ook door de Heilige Geest die nog niet zo lang geleden op de gemeente is uitgestort door de Heer Jezus.

De Heilige Geest is God die alles mooi maakt. In de schepping en de natuur, maar ook bij de mensen en in de gemeente van Christus.

De grote groep van gelovigen leefde eendrachtig samen, lezen we. Het geloof in Jezus Christus maakte de mensen een. Zodat ze van elkaar hielden. Spontaan waren ze op elkaar betrokken. Ze hielpen elkaar niet, omdat het nu eenmaal moet, met een zuur en mopperig gezicht.

Nee, hun hart ging naar elkaar uit, omdat ze aan de Heer Jezus verbonden waren, omdat Hij hen vol van zijn Geest had gemaakt. Geloof, hoop en liefde bezielde hen. Daarom gingen ze alles met elkaar delen. Gingen ze elkaar van harte helpen, omdat de prediking van de opgestane Heer Jezus zou duidelijk en krachtig was. En omdat de mensen dat geloofden.

De gunst van God was dan ook heel groot over deze leerlingen van Jezus. Ze waren heel gezegende mensen. Dan kon je zien. Dat konden ze aan elkaar merken. Dat konden de andere mensen ook merken, vertelt Lucas later. Ze stonden in de gunst bij God en mensen.

Gods genade was zó groot over deze gemeente, dat er toen geen armen meer waren onder hen. Er waren geen behoeftige mensen meer. Mensen, die van alles nodig hadden om te kunnen leven.

"Niemand onder hen leed enig gebrek." (vs. 34^a) De Heer Jezus maakte in de gemeente van Jeruzalem de belofte van God waar. Hij vervulde door zijn Geest ook de wet van Mozes. Mozes had gezegd:

"Overigens zal niemand van u in armoede leven, zozeer zal de HEER u zegenen in het land dat hij u in bezit zal geven, tenminste, als u hem gehoorzaamt en de geboden die ik u vandaag voorhoud zorgvuldig naleeft; dan zal de HEER, uw God, u zeker zegenen, zoals hij beloofd heeft." (Deut. 15:4-6)

Dat gebeurt hier. Er is niemand onder hen die gebrek lijdt. Wat mooi. Wat doet de Heer Jezus veel in de gemeente.

De Heilige Geest zorgt ervoor, dat de mensen niet meer aan hun bezittingen vastzitten. Dat ze gerust en graag hun huis of hun stukje land verkopen en het geld, dat ze daarmee binnen krijgen aan de apostelen geven. Voor de mensen die het nodig hebben.

Die akkertjes waren vaak bestemd als begraafplaats. Een soort investering in de toekomst. Joden willen graag begraven worden onder de rook van de tempel. Daar zien mensen vanaf, omdat ze een andere toekomst hebben.

Het wordt een trend in die gemeente van Jeruzalem. Mensen verkopen hun bezit. Het geld van de verkoop brengen ze naar de apostelen en leggen dat aan hun voeten neer. Doordeweeks of misschien zondags, als de gemeente samenkomt. Een gave is het, een royaal offer van dankbaarheid.

3. Een van de mensen, die dat doen, is Barnabas, vertelt Lucas. Hij was niet de enige, maar hij was een bekende christen voor zijn lezers.

Barnabas. Zo kennen we hem vooral. Dat is zijn bijnaam. Hij heet eigenlijk Jozef. Hij komt van het eiland Cyprus en is een Leviet, een helper in de tempeldienst.

Barnabas. Mooie naam.

Barnabas, dat betekent: *"Zoon van de vertroosting of: man van troost."*

Maar wat betekent dat dan? En waarom kreeg Jozef die bijnaam van de apostelen?

Nu gebeurt het wel vaker, dat mensen in de Bijbel een bijnaam krijgen. Van God of van de Heer Jezus. Simon, de broer van Andreas, kreeg van Jezus de bijnaam 'Petrus', dat is 'Rotsman'. Want Petrus mocht mede het fundament vormen van de kerk, met zijn belijdenis: "U bent de Christus, de Zoon van de levende God."

Weet je ook nog welke bijnaam de twee broers Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, kregen? Moeilijk woord: 'Boanerges', dat is 'zonen van de donder'. (Marc. 3:17) Dat zegt veel van hun optreden en van hun prediking.

Zo geven de apostelen deze Leviet Jozef de bijnaam: Barnabas, man van troost. Namens de Heer Jezus Christus doen ze dat, als zijn apostelen. Want ze zien heel goed wat voor man deze Jozef is.

Barnabas, zoon van de vertroosting. De apostelen hebben zijn gaven herkend: buitengewoon geschikt en gemotiveerd om te helpen. Barnabas is kennelijk een man die altijd klaar staat om te helpen, omdat hij in Jezus Christus gelooft en omdat hij de Heer van harte liefheeft.

Het is een man, op wie je altijd een beroep kunt doen en die zich helemaal voor de zaak van de Heer Jezus inzet, en dus voor de gemeente, voor de broeders en zusters.

Hij is vooraanstaand in hulpvaardigheid en barmhartigheid. De gemeente van Jeruzalem heeft in hem een heel goede diaken gezien, zouden wij zeggen met onze kerkelijke termen. Een helper uit het goede hout gesneden. Het 'hout' van de Geest, om zo te zeggen.

Man van troost, man van bijstand. Niet om er zelf eer mee in te leggen, maar vanuit het geloof in Jezus Christus. Geloven en helpen, het is Barnabas kennelijk op het lijf geschreven.

Het heeft bij hem ook te maken met de Geest van Christus. Weet je nog hoe Jezus de Heilige Geest noemt, vlak voordat Hij sterft? De (andere) Pleitbezorger / Trooster, dat is de Helper (met een hoofdletter), die de leerlingen bijstaat en er bij geroepen wordt. Hij wordt door Jezus zelf gestuurd. Dat is op Pinksteren gebeurd.

Moet je nu eens lezen wat de Bijbel verderop zegt over Barnabas.

"Hij was een voortreffelijk en diepgelovig man, die vervuld was van de heilige Geest." (Hand. 11:24)

Barnabas wordt daar door de gemeente van Jeruzalem afgevaardigd naar Antiochië. Daar is een gemeente ontstaan van mensen, die niet van het Joodse volk afkomstig zijn. Een groot aantal niet-joden is tot geloof gekomen en heeft zich tot de Heer bekeerd.

Barnabas wordt dan de geschikte persoon gevonden om die gemeente te helpen en te bemoedigen en aan te sporen om trouw te blijven aan de Heer Jezus.

Barnabas, de man van bemoediging, vol van de Heilige Geest en van geloof.

Zie je, daar heb je het geloof weer. Geloven en helpen. Geloof maakt van christenen helpers.

Het mooie is dat Barnabas dan Saulus gaat opzoeken in Tarsus. Eerder – toen Saulus pas uit Damascus terug was na zijn bekering – had juist Barnabas zich over hem ontfermd. Terwijl de leerlingen begrijpelijk eerst een beetje huiverig waren voor Saulus. Barnabas blijft in de dienst van de hulpverlening werkzaam. In Antiochië een jaar lang samen met Saulus.

En, zo lazen we, beide broeders worden door de gemeente van Antiochië gemachtigd om de ondersteuning voor de gemeente van Judea over te brengen naar Jeruzalem. Als de door Agabus aangekondigde hongersnood zich aandient. Al van te voren regelt men die ondersteuning.

"De leerlingen besloten dat de broeders en zusters in Judea ondersteund moesten worden. Ze droegen elk naar vermogen bij en lieten hun gift door Barnabas en Saulus naar de oudsten brengen." (Hand. 11:29,30)

Wat de leerlingen in Antiochië doen, spoort precies met wat de leerlingen in Jeruzalem eerder deden. Bijdragen in de noden van de behoeftigen. Naar vermogen. Ik kan me voorstellen dat Barnabas in Antiochië het initiatief genomen heeft voor de collecte ten bate van de hulpbehoevende zustergemeente in Judea. Hij had er ervaring mee. En hij was een man van troost en vol van de Heilige Geest en van geloof.

4. We gaan even terug naar de gemeente in Jeruzalem en wat Lucas in hoofdstuk 4 over Barnabas verteld.

Hij verkocht zijn akker en bracht het geld en legde het aan de voeten van de apostelen. Waarvoor? Om het aan de arme broeders en zusters te geven. Dat doen de apostelen. Niet in het wilde weg. Ook niet allemaal evenveel. Maar men deelde uit naar behoefte. De een had meer nodig dan de ander. Daar hielden de apostelen rekening mee. Want ze kenden de mensen en zagen wat ieder nodig had.

Waarom deed Barnabas dat allemaal? Omdat hij geloofde in de Heer Jezus Christus en omdat hij de broeders en zusters liefhad. En hij was niet de enige. Hij wordt wel bij name genoemd. Waarom verkochten ook anderen hun huis of akker?

Hoe is het mogelijk dat de mensen in Jeruzalem zoveel voor elkaar over hebben?

- a. omdat ze geloven in de Heer Jezus en veel van Hem houden;
- b. omdat ze veel van hun broeders en zusters houden;
- c. omdat huizen en bezit en geld voor hen niet meer het belangrijkste zijn.

Hier gaat het om. Dat doet de Geest van de Heer Jezus Christus.

"Er was eens een kerk in Jeruzalem. De mensen hielden van God, de mensen hielden van elkaar. Het was er fijn.

Er woonde een man. Hij heette Barnabas. Op een dag verkocht hij zijn land, het geld gaf hij aan de apostelen.

De apostelen gaven het aan de arme mensen.

Als je in God gelooft en Hem het belangrijkste vindt in je leven, hoort eerlijk delen er gewoon bij!"

Dat klinkt als een sprookje.

"Dominee, dat hebben we al gehad."

Klopt. Begin ik weer opnieuw? Nee, dat niet. Maar ik herinner er toch nog een keer aan. Zo mooi was het, bijna sprookjesachtig, maar wel echt. Zo heerlijk is het werk van de Heer Jezus door zijn Heilige Geest.

Ik vraag verder: Bleef het zo mooi in die gemeente van Jeruzalem? Voor een heel groot deel wel, denk ik, een aantal jaren lang.

Maar er komt wel al snel een scherpe kras op, zou je kunnen zeggen. Door de bedrieglijke actie van Ananias en Saffira. Zij willen ook van die gelovige, goede, vrijgevige leerlingen lijken. Ze volgen de trend in de gemeente en verkopen ook een stuk land. Maar ze doen alsof ze de hele opbrengst naar de apostelen brengen. Terwijl dat niet zo is.

Zo bedriegen ze de Heilige Geest en de gemeente. Zij vertegenwoordigen de satan, de bedrieger. Die de liefde en de hulpvaardigheid in de gemeente probeert te bederven door eerezucht en egoïsme. Ananias en zijn vrouw willen er graag goed opstaan bij God en de mensen. Maar ondertussen zitten ze nog wel aan hun geld vast.

O zeker, ze hoefden niet alles te geven. Ze mochten best zelf wat houden. Maar dat hadden ze eerlijk moeten zeggen.

Om dat bedrog is de Heer heel streng voor hen en voltrekt hij dadelijk zijn oordeel.

Om de liefde in de gemeente zuiver te houden. Een indrukwekkende waarschuwing voor alle leerlingen.

De Heer neemt geen genoegen met nep hulpvaardigheid en offervaardigheid. Hij wil dat je het met hart en ziel doet. Uit geloof en liefde.

Op de manier en met de instelling van Barnabas, de man van troost.

5. Geloven en helpen dus. Aan elkaar verbonden. Gemotiveerd door de Geest van Christus.

Een vraag hierbij om te overwegen: "Wat zou jij voor een ander kunnen doen?"

Je zou mee kunnen helpen met collecteren in de kerkdienst. Een boodschap doen voor iemand die niet zo goed ter been is. Een karweitje voor iemand in de kerk of voor iemand in je straat.

Je kunt ook iets van je geld geven voor goede doelen. Je kunt vast nog wel meer bedenken.

Helpende handen mag je gebruiken. En bedenk: biddende handen zijn ook helpende handen. Belangrijk voor oudere christenen, die niet zo veel meer kunnen doen en naar eigen ervaring tijd in overvloed hebben.

Voor ons allen geldt: niet helpen zonder geloven.

Moeten we allemaal Barnabasjes worden? Nee, niet letterlijk. Maar we mogen wel mensen zijn die helpen willen, omdat we geloven in de Heer Jezus Christus. En die daarom wat over hebben voor mensen die hulp nodig hebben.

We mogen leren God te eren met handen en voeten en goed te zijn voor alle mensen, maar vooral voor onze geloofsgenoten.

Barnabas mag wel een voorbeeld voor ons zijn. De gemeente van Jeruzalem ook.

Een helpende gemeente heeft uitstraling naar buiten toe.

Dus:

Geloven en helpen.

Amen.